



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wrocław, dnia 13 grudnia 2017 r.

Poz. 5295

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NK-N.4131.2.10.2017.KW WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz.U. z 2016 r. poz. 744 ze zm.), Wojewoda Dolnośląski zarządza, co następuje:

§ 1. Ulicy o nazwie **Karola Marksa** zlokalizowanej w Bielawie, w gminie Bielawa nadaje się nazwę **Rotmistrza Witolda Pileckiego**.

§ 2. Wykonanie Zarządzenia Zastępczego powierza się Burmistrzowi Miasta Bielawa.

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 1 ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki - zwanej dalej "ustawą", nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować (ust. 1). Za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989 (ust. 2).

W związku z powyższym, ustawodawca - w art. 6 ust. 1 ustawy - nałożył na właściwe organy jednostek samorządu gminnego obowiązek zmiany obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy nazw ulic, upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujących taki ustrój w inny sposób, **w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie**. Tym samym, organy stanowiące gmin **w terminie do dnia 2 września 2017 r.** miały możliwość, w ramach przysługujących im kompetencji wynikających z art. 6 ustawy, dokonania stosownej zmiany nazw ulic na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego.

W myśl art. 6 ust. 2 i 3 ustawy, w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 1. Wydanie zarządzenia zastępczego, o którym mowa w ust. 2, wymaga opinii Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1. W zakresie procedury wydawania zarządzeń zastępczych przez wojewodę, przepis art. 2 ust. 3 ustawy stosuje

się odpowiednio. Tym samym, okres oczekiwania na opinię Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wstrzymuje bieg terminu na wydanie zarządzenia zastępczego.

W przedmiotowym przypadku Rada Miejska Bielawy nie dokonała zmiany obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy nazwy ulicy Karola Marksa zlokalizowanej w Bielawie, w gminie Bielawa, w terminie do dnia 2 września 2017 r.

Wojewoda Dolnośląski pismem z dnia 26 września 2017 r. (znak pisma: NK-N.40.110.2017.GD1) wystąpił do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z wnioskiem o wydanie opinii w przedmiocie zgodności nazwy ulicy Karola Marksa z normami wyrażonymi w art. 1 ustawy.

W dniu 17 listopada 2017 r. do Wojewody Dolnośląskiego wpłynęło pismo Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z dnia 3 listopada 2017 r. (znak pisma: BUW-940-240(3)/17) zawierające opinię w sprawie nazwy ulicy Karola Marksa.

Mając na względzie treść otrzymanej opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Wojewoda Dolnośląski zauważa, że Karol Marks (1818-1883) był filozofem, teoretykiem i twórcą ideologii komunizmu, nazwanego przez niego "komunizmem naukowym". Urodził się w Trewirze w Nadrenii. Studiował filozofię w Bonn, Berlinie i Jenie, gdzie w 1841 r. uzyskał doktorat. W latach 1842-1843 pełnił funkcję redaktora w „Gazecie Reńskiej”. Marks przez większą część życia rozbudowywał swoje koncepcje dotyczące historii społeczeństw. Współpracował z Fryderykiem Engelsem, wraz z którym w połowie XIX wieku opublikował „Manifest Komunistyczny” (1848). We własnej wizji procesu przemian dziejowych główny nacisk kładł na ekonomię. Wartości niematerialne, jak rodzina, religia i tradycja były zdaniem Marksa elementami podtrzymującymi w społeczeństwie świadomość „burżuazyjną”, którą należy zwalczać. Sam siebie Marks ogłosił odkrywcą uniwersalnych zasad, rządzących rozwojem społeczeństw i prowadzących rzekomo w sposób nieuchronny świat do komunizmu. Wspólnie z Engelsem inspirowali dążenia do rewolucyjnego przewrotu, który poprzez zinstytucjonalizowaną przemoc i drogą „despotycznych wtargnięć” zapewni likwidację całego dotychczasowego porządku świata w sferze politycznej, ekonomicznej i społecznej a także w sferze idei i moralności. W Manifestie Komunistycznym stwierdzali m.in.: *„Rewolucja komunistyczna jest najradykałniejszym zerwaniem z tradycyjnymi stosunkami własności; nic dziwnego, że w swym przebiegu przyniesie ona również najradykałniejsze zerwanie z tradycyjnymi ideami”*; *„Proletariat użyje swego panowania politycznego na to, by krok za krokiem wyrwać z rąk burżuazji cały kapitał, scentralizować wszystkie narzędzia produkcji w ręku państwa [...]”*; *„Komuniści uważają za niegodne ukrywanie swych poglądów i zamiarów. Oświadczają oni otwarcie, że cele ich mogą być osiągnięte jedynie przez obalenie przemocą całego dotychczasowego ustroju społecznego”*. W 1867 roku Marks opublikował pierwszy tom głośnej pracy pt. *Kapitał*. Marks w 1864 r. był współzałożycielem Międzynarodowego Stowarzyszenia Robotników, czyli tzw. I Międzynarodówki. Było to stosunkowo luźne i wielonurtowe forum wymiany poglądów różnych grup i środowisk, gromadzące rozliczne, kształtujące swoje oblicze, grupy socjalistów, anarchistów itp. W toku nieustających dyskusji, polemik i sporów w różnej formie kształtowały się zróżnicowane, nierzadko przeciwstawne nurty w łonie stowarzyszenia i całego kształtującego się ruchu robotniczego. Poglądy Marksa na rewolucję, która przemocą wprowadzi „dyktaturę proletariatu” i umożliwi wejście świata w epokę komunizmu, były w środowiskach działaczy robotniczych fragmentem wielu poglądów na świat i jego przyszłość. Stąd wielu działaczy nie podzielało ani poglądów Marksa ani jego ocen politycznych. Jako twórca teorii „komunizmu naukowego”

Wobec powyższego, w sposób niebudzący wątpliwości należy stwierdzić, że nazwa ulicy - Karola Marksa jako upamiętniająca osobę symbolizującą komunizm jest niezgodna z art. 1 ustawy, co zostało również potwierdzone przez Instytut Pamięci Narodowej w opinii z dnia 3 listopada 2017 r.

Mając na uwadze powyższe, zarządza się jak na wstępie.

Na podstawie art. 5 ustawy, pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat, zaś zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze Zarządzenie Zastępcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem Wojewody Dolnośląskiego, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Wojewoda Dolnośląski:
P. Hreniak